

Българска асоциация на лицензираните инвестиционни посредници

ЕТИЧЕН КОДЕКС

НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА БЪЛГАРСКАТА АСОЦИАЦИЯ НА ЛИЦЕНЗИРАНИТЕ ИНВЕСТИЦИОННИ ПОСРЕДНИЦИ

I. Цели, основни принципи и обхват на действие на Етичния кодекс

Чл. 1. Настоящият документ е доброволен акт и цели да създаде писани етични принципи и норми за инвестиционните посредници – членове на Българската асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (по-долу „Асоциацията“ и „БАЛИП“), да стимулира взаимното разбирателство, честната и лоялна конкуренция между тях, създаването на оптимални условия за защита правата и законните интереси на клиентите, развитието на общността и поддържането на доброто ѝ име.

Чл. 2. Инвестиционните посредници – членове на БАЛИП (по-долу „инвестиционните посредници“ и „ИП“) приемат да се водят от принципите на коректност, честност и добросъвестност в отношенията помежду си и с клиентите, както и с общността въобще. Инвестиционните посредници ще спазват принципите на уважение и взаимно зачитане в отношенията помежду си както и в отношенията с техните клиенти.

Чл. 3. Инвестиционните посредници ще изпълняват безотказно задълженията си по договорите, ще осигуряват точността на информацията, която си обменят и няма да извършват действия, които водят, или биха довели, до негативни последици за другите посредници. При извършване на дейността си инвестиционните посредници ще се стремят да проявят социална отговорност и зачитане на обществените интереси.

Чл. 4. Други принципи, на които се основа настоящият Етичен кодекс:

4.1. При извършване на сделки с финансови инструменти и предоставяне на други услуги инвестиционните посредници действат по начин, който спомага за повишаване на общественото доверие в капиталовия пазар.

4.2. Инвестиционните посредници лоялно и добросъвестно действат в интерес на своите клиенти, при отчитане на необходимостта да се поддържа стабилността на капиталовия пазар.

4.3. Инвестиционните посредници сключват и изпълняват търговските сделки с оглед интересите на клиентите си, като действат с необходимата компетентност, дължима грижа и бързина.

4.4. Инвестиционните посредници трябва да полагат мерки за получаване на необходимата информация относно финансовия статус, инвестиционния опит и цели на клиентите си с оглед предоставяне на инвестиционни услуги по адекватен начин.

4.5. При преговори с клиентите си инвестиционните посредници трябва да предоставят цялата релевантна информация по подходящ начин.

4.6. Инвестиционните посредници полагат всички усилия да не възникват конфликти на интереси, а когато такива не могат да бъдат избегнати, трябва да осигурят разумно и коректно третиране на клиентите, без на отделен клиент да се предоставят предимства и възможности, които не са достъпни за други клиенти.

4.7. Членовете на БАЛИП не могат да склоняват или по друг начин да оказват влияние върху инвестиционните посредници да предприемат действия, които са насочени против интересите на други членове на Асоциацията или на инвестиционни посредници извън нея.

4.8. Средствата, използвани за достигане на дадена цел, не трябва да влизат в противоречие с принципите и нормите, включени в Етичния кодекс и Устава на Асоциацията.

Чл. 5. Етичният кодекс съдържа принципите и нормите на етично поведение на инвестиционните посредници по отношение на:

- а)** другите членове на БАЛИП и другите инвестиционни посредници;
- б)** лицата, които ползват услугите на инвестиционни посредници;
- в)** дружествата и другите емитенти, в книжата на които инвестиционните посредници са инвестирали средствата на клиентите си;
- г)** членовете на управителните и контролни органи, брокерите, инвестиционните консултанти и служителите на членовете на БАЛИП и другите лица, работещи по договор с тях;
- д)** държавните органи.

Чл. 6. При назначаване на служители инвестиционните посредници трябва да ги запознават с настоящия Етичен кодекс и при поискване да им предоставят екземпляр от него, като инвестиционните посредници полагат грижа служителите им да осъществяват дейността си в съответствие с неговите принципи и правила.

Чл. 7. При прилагане на настоящия Етичен кодекс инвестиционните посредници трябва да отчитат дали клиентите им са професионални или непрофесионални клиенти. В случаите на изпълнение на сделки или предоставяне на услуги за професионални клиенти инвестиционните посредници приемат, че тези клиенти имат задължение и разполагат с ресурс да полагат грижи за собствените си интереси.

Чл. 8. В случай че даден член на Асоциацията е наел лице или лица, които са бивши служители на друг инвестиционен посредник, от подобни лица няма да се изисква или да се търси разкриването на поверителна или вътрешна информация, с която те биха могли да разполагат от периода, през който са работили при бившия си работодател.

Чл. 9. Членовете на Асоциацията не трябва да прилагат методи на работа, които биха могли да мотивират техните служители да предоставят на клиентите непълна, неточна или подвеждаща информация, отнасяща се до дейности или продукти.

Чл. 10. В случай че се изпращат становища до държавни органи, медиите или широката общественост по фундаментални въпроси на търговията с финансови инструменти, доверителното управление на портфейли и инвестиционното

Българска асоциация на лицензираните инвестиционни посредници

консултиране и други важни аспекти от дейността на инвестиционните посредници, тези становища трябва винаги да бъдат представяни по начин, от който става ясно кога подобно становище представлява координирана позиция на Асоциацията и кога то е индивидуалното мнение на отделен неин член. Извършването на публично изявление от името на Асоциацията не може да се използва в изгода на отделен неин член.

Чл. 11. (1) В отношенията си с държавните органи членовете на Асоциацията ще дават предимство на координираните действия на цялата Асоциация, когато защитават своите интереси, по-специално в областта на законодателството. Когато правят това, те трябва да предоставят подходяща информация и подкрепа в процеса на изготвяне на проекти на законодателни актове.

(2) В случай че по преценка на Управителния съвет на Асоциацията се налага да се завеждат колективни или други иски от членове на Асоциацията или от самата БАЛИП с оглед защита интересите на членовете ѝ, инвестиционните посредници оказват съдействие за събиране и осигуряване на доказателства по такива дела и за формиране на позиция по съответния казус, като при необходимост се присъединяват и като страни в процеса, освен ако по обективни причини присъединяването към процеса би създавало сериозни затруднения за съответния посредник.

Чл. 12. Служителите на даден член на Асоциацията могат да сътрудничат на държавни органи като консултанти въз основа на заплащане или безплатно, при условие че тази дейност допринася за развитието на капиталовите пазари или подпомага решаването на държавни и професионални задачи в областта на търговията с финансови инструменти, доверителното управление на портфейли и инвестиционното консултиране.

Чл. 13. Управителният съвет на Асоциацията на инвестиционните посредници ще обсъжда всеки случай на неспазване принципите и нормите, заложи в Етичния кодекс, по доклад, изготвен от Комисията по етика след провеждане на нейно заседание в съответствие с правилата за осъществяване на контрол за спазването на Етичния кодекс, като УС ще информира своевременно всички членове на Асоциацията, за разглеждания въпрос и взетото отношение по него, при съобразяване с изискванията на Устава на Асоциацията.

II. Отношения между инвестиционните посредници

Чл. 14. Етичното поведение в отношенията между инвестиционните посредници изисква:

а) Спазване на принципа на честна и лоялна конкуренция в бизнес – отношенията, при използване само на законосъобразни и отговарящи на етичните принципи и норми средства.

б) Отношенията между посредниците да се основават на взаимност и доверие, толерантност и етичност, като посредниците обменят помежду си информация, която е актуална и достоверна

в) Инвестиционните посредници да не използват в рекламите си невярна или заблуждаваща информация относно своята или на конкурентите си дейност.

Българска асоциация на лицензираните инвестиционни посредници

г) Инвестиционните посредници да не прилагат рекламен подход, който е в противоречие с добросъвестната търговска практика и уврежда, или може да увреди, интересите на посредниците в отношенията помежду им, или в отношенията им с клиентите.

д) Инвестиционните посредници да не допускат с реклама да се създава възможност за увреждане доброто име на други посредници, както и на предлаганите от тях продукти или услуги, чрез твърдение или разпространяване на неверни сведения, използване на форма, която води до намаляване на доверието в тях, както и чрез представяне на факти в изопачен вид.

е) Инвестиционните посредници да не преписват чрез реклама, или по друг начин, несъществуващи качества на техните услуги или продукти, при сравняване с услугите или продуктите на конкурентите, както и приписване на несъществуващи недостатъци за услугите или продуктите на конкурентите.

ж) Инвестиционните посредници да си сътрудничат при обмен на информация за персонала и да не ограничават постъпването на свои служители на работа в други посредници.

Чл. 15. Маркетинговите материали на инвестиционните посредници трябва да бъдат обективни, да не бъдат източник на необосновани очаквания относно резултатите от сделките, управлението на активи и дейността и да предоставят балансирана картина относно потенциалните ползи и рискове.

Чл. 16. Членовете на Асоциацията следва да предоставят информация на своите електронни страници в Интернет (web-sites) относно предлагани продукти и услуги в съответствие със стандартите за високо качество и пълнота, като взимат предвид следното:

а) пълна съгласуваност между информацията на електронната страница в Интернет и съответната информация в документите на хартиен носител;

б) прилагане на всички подходящи мерки за сигурност с цел защита на конфиденциалността на информацията, до която имат достъп потребителите или която се предоставя от тях;

в) ако се предоставят хиперлинкове, трябва да се изписва предупреждение при излизане от страницата на доставчика на инвестиционния посредник в Интернет.

Чл. 17. Брокерите, инвестиционните консултанти и останалите служители на членовете на Асоциацията не могат да разпространяват слухове или некоректна, заблуждаваща, преувеличена или изопачена информация, която може да навреди на техни колеги или на член на Асоциацията.

III. Отношения между инвестиционните посредник и неговите клиент

Чл. 18. В отношенията с клиентите си инвестиционният посредник следва принципа на честност и доверие, спазвайки всички нормативни изисквания.

Чл. 19. При извършване на услугите от служителите на инвестиционния посредник се зачитат интересите и правата на клиентите при спазване на законите, вътрешните правила на посредника, както и на този кодекс.

Българска асоциация на лицензираните инвестиционни посредници

Чл. 20. Инвестиционният посредник следва да идентифицира клиента преди подписването на договор с него, като не влиза в договорни отношения или извършване на операции с анонимни фиктивни лица, или ако има съмнение за пране на пари или финансиране на тероризъм, както и в други случаи, когато законът го изисква

Чл. 21. Служителите на инвестиционния посредник следва да полагат всички условия да не поставят пряко или косвено под съмнение доверието между клиента и ИП чрез действията или бездействията си.

Чл. 22. Инвестиционният посредник по никакъв начин не трябва да възпрепятства правото на клиента да избере посредник, както и продукт или услуга, освен когато клиентът сам е поел такъв ангажимент към посредника в писмена форма, или когато го изискват законови разпоредби.

Чл. 23. Инвестиционният посредник следва да гарантира правото на клиента да смени посредника или вида на продукта, или услугата, ако договорът, сключен между посредника и него, не ограничава това право, поради характера на конкретната услуга.

Чл. 24. Отношенията между инвестиционния посредник и клиента следва да са регламентирани в писмен вид, ясно и разбираемо, като клаузите включват правата и задълженията и на двете страни.

Чл. 25. Инвестиционният посредник трябва да осигури пълна и достоверна информация за услугата, която предлага, дължимите такси и комисиони и начина на начисляването им; посочената информация следва да е свободно достъпна и да е на разположение в опростен и разбираем писмен вид във всеки клон или офис на посредника, където се предлагат съответните услуги.

Чл. 26. Писмените условия на услугите е необходимо да се формулират на достъпен език, без въвеждащи в заблуждение термини и изрази, при максимално избягване на чуждици, като се съпътстват с точно и балансирано описание на взаимоотношенията между клиента и инвестиционния посредник.

Чл. 27. Инвестиционният посредник следва да има приети процедури за уведомяване на клиентите относно всяка промяна в условията, таксите и комисионите за продуктите или услугите и да уведомява клиента за евентуалните изменения на условията и сроковете, таксите и комисионите за продукти или услуги, които по силата на закона или на договора с клиента ИП има право едностранно да променя.

Чл. 28. Инвестиционният посредник трябва стриктно да спазва принципа на неразпространение на информацията, съставляваща търговска тайна, както и на данните, идентифициращи финансовото състояние на клиента или негови лични данни, с които разполага по повод на взаимоотношенията им, освен ако това не е предвидено в закона.

Чл. 29. Инвестиционният посредник следва да разкрива информация на трети страни относно клиентите си само след писменото съгласие на съответния клиент или в случаите, предвидени в закона.

Чл. 30. Инвестиционните посредници и техните служители не следва да насърчават техните клиенти да купуват или продават финансови инструменти с цел само да постигнат възможно най-висока печалба за самите себе си.

Чл. 31. Доколкото е практически възможно, инвестиционните посредници и техните служители трябва да предоставят на клиентите си възможно най-добрия съвет, независимо дали клиентите са професионални или непрофесионални.

Чл. 32. Инвестиционните посредници въвеждат правила и процедури и предприемат мерки да осигурят техните служители, които извършват сделки с финансови инструменти за своя собствена сметка, включително чрез други юридически и физически лица, да не получават предимства пред клиентите.

Чл. 33. (1) Инвестиционните посредници предприемат мерки да осигурят техните брокери, инвестиционни консултанти и други служители да не търгуват с финансови инструменти за своя сметка пряко или чрез други лица по начин, който очевидно не съответства на тяхното финансово положение, както и да не търгуват по начин, който поражда основателни съмнения относно това дали такъв брокер, инвестиционен консултант или друг служител действа адекватно в интерес на инвестиционния посредник или негов клиент.

(2) Инвестиционните посредници предприемат мерки да осигурят техните служители да не търсят специални предимства за себе си или за свързани с тях лица при разпределението на финансови инструменти в случаите на първоначални публични предлагания на емисии финансови инструменти.

IV. Разрешаването на спорове с клиенти

Чл. 34. Етичното поведение на инвестиционния посредник при разрешаване на спорове с клиенти изисква:

а) ИП да се стреми те да бъдат решавани във взаимен интерес, чрез разумни компромиси, като по възможност се избягват спорове с клиенти;

б) ИП да предвижда разумни и максимално кратки срокове за разглеждане на жалбите от клиента и за отговор на жалбоподателя.

Чл. 35. При възможност, предвидена в техните вътрешни актове и правила и в съответствие с предвидения ред и условия за това инвестиционните посредници използват процедурите на медиация при разрешаване на спорове с клиенти.

V. Отношенията на инвестиционния посредник с обществеността. Професионална лоялност

Чл. 36. Етичното поведение на инвестиционния посредник в отношенията с обществеността изисква:

а) ИП да информира коректно обществеността за своята дейност и да осигурява достъпна и точна информация за предлаганите продукти и услуги.

б) ИП да не извършва публични изявления или други действия, които биха могли да доведат до намаляване на доверието в общността на инвестиционните посредници или до увреждане на доброто ѝ име.

в) ИП да спазва изискванията на закона и принципа на прозрачност, ако предоставя финансова помощ за политически движения, партии и други подобни политически организации.

Чл. 37. Инвестиционните посредници и техните служители трябва винаги да действат по отношение на държавните органи, медиите и лицата, които не са членове на професионалната общност по начин, който не накърнява репутацията на професионалната общност и да подкрепят инициативите на БАЛИП, насочени към повишаване на авторитета на общността от инвестиционни посредници.

VI. Регулиране на дейността на инвестиционния посредник

Чл. 38. Етичното поведение на ИП по отношение регулирането на дейността му изисква:

а) ИП да работи при спазване на законодателството, вътрешните правила и процедури, както и другите актове на ИП, изискванията за професионално поведение, както и условията на договорите с клиенти. ИП да осигури познаването и стриктното спазване на споменатите актове и процедури от всички негови служители, до чиято дейност се отнасят.

б) ИП да осигури своевременното запознаване на всички свои служители с Устава и вътрешнонормативните актове на БАЛИП, както и с настоящия кодекс и всички последващи техни изменения и допълнения.

VII. Контрол за спазване на Етичния кодекс

Чл. 39. (1) Контролът по спазването на този кодекс от членовете на Асоциацията се възлага на Комисия по етика като помощен орган на Асоциацията.

(2) Организацията на работа на Комисията по етика, включително нейният мандат, се определят с решение на Общото събрание.

Чл. 40. (1) Всеки член на Асоциацията може да сезира Комисията по етика, когато друг член на БАЛИП не изпълнява предвидените в настоящия Кодекс задължения.

(2) Клиент на член на Асоциацията също може да сезира Комисията по етика за неизпълнение на задължения от страна този на член, произтичащи от принципите и правилата, залегнали в настоящия Етичен кодекс.

(3) Комисията по етика може и да се самосезира, за да установи дали член на Асоциацията не нарушава Етичния кодекс, ако са налице достатъчно основания да се счита, че е налице възможно нарушение на Етичния кодекс от страна на такъв член, включително и при публикации и друга информация, разпространена чрез медиите.

(4) След получаването на сигнала Комисията по етика следва да разгледа конкретния случай, като определи дата за разглеждане на казуса и покани на заседанието си и представител на инвестиционния посредник, за който е подаден съответният сигнал или жалба, или поведението, на който е наложило сезирането на Комисията по етика.

(5) Уведомяването на членовете на Комисията по етика и на съответния инвестиционен посредник за дневния ред, датата, мястото и часа на заседанието се извършва от Председателя на Комисията по етика или от упълномощено от него лице.

(6) Ако Комисията по етика установи наличие на нарушение, тя отправя към съответния член конкретни мерки и препоръки за отстраняването му, които се съобщават на инвестиционния посредник на самото заседание или в писмена форма, включително чрез факс или съобщение, подадено чрез Интернет до неговия адрес на електронна поща.

Българска асоциация на лицензираните инвестиционни посредници

Чл. 41. Член на Асоциацията, за когото е установено нарушение на настоящия Етичен кодекс, следва да уведоми Комисията по етика за мерките, които е предприел за отстраняване на нарушението, и датата, към която този член е привел дейността си в пълно съответствие с изискванията на кодекса.

Чл. 42. (1) Ако членът на Асоциацията, за когото е установено нарушение на настоящия Етичен кодекс, не изпълни предписаните мерки и препоръки в определения от Комисията по етика срок, Комисията по етика сезира Управителния съвет на Асоциацията за произнасяне по казуса.

(2) Въз основа на сезиране от Комисията по етика по ал. 1 и ако не бъдат установени основания за отмяна на мерките и препоръките, дадени от Комисията по етика, Управителният съвет потвърждава мерките и препоръките, направени от Комисията по етика, като допълнително може:

а) да предупреди инвестиционния посредник по чл. 40, ал. 4 за последиците от неизпълнението на мерките и препоръките, дадени от Комисията по етика;

б) да даде гласност на мерките и препоръките, направени на инвестиционния посредник по чл. 40, ал. 4.

Чл. 44. Грубото или системно нарушаване на правилата на този Етичен кодекс е основание за прекратяване на членството на дадения член на Асоциацията по реда на чл. 13, ал. 1, т. 4 от Устава.

§1. За целите на настоящия Етичен кодекс следните термини ще имат следното значение:

1. „грубо нарушаване“ по чл. 44 от този Кодекс ще означава извършване на нарушение, което по преценка на Комисията по етика за всеки конкретен случай, разкрива висока степен на опасност за интересите на БАЛИП, нейните членове и инвестиционните посредници като професионална общност, сериозно накърнява обществения интерес или доверието към капиталовия пазар или би могло да има много вредни последици за професионалната общност.

2. „системно нарушаване“ по чл. 44 от този Кодекс ще означава извършване на нарушение на правилата на Етичния кодекс три или повече пъти.

Етичният кодекс е приет на 9 юни 2009 г. от Общото събрание на Българската асоциация на лицензираните инвестиционни посредници. Членовете на Асоциацията на лицензираните инвестиционни посредници приемат да спазват изискванията на Етичния кодекс. Етичният кодекс е на разположение на всички членове на Асоциацията на лицензираните инвестиционни посредници, която съдейства за популяризирането и спазването му. Изменения и допълнения в него могат да бъдат извършвани по реда, предвиден в Устава на БАЛИП.